

# Dossiers didàctics del Museu del Ferrocarril a Móra la Nova per a educació infantil i cicle inicial d'educació primària

## AUTORS

- Grup de treball Camí de Sirga (2016-2017) format per:
- Teresa Castelló Bou. Institut Escola Mare de Déu del Portal (Batea)
  - Núria Montserrat Doménech Martínez. Escola Anicet Villar – ZER Les Vinyes (Marçà)
  - Gisela Farnós Pallarès. Escola Pàmies – ZER La Font de l'Aiguadí (Ginestar)
  - Josefina Garcia Tarragó. Escola Sant Miquel (Ascó)
  - Àngels Pérez Tarragó. Centre de Recursos Pedagògics de la Terra Alta (Gandesa)
  - Biel Pubill Soler. Institut de Flix (Flix)
  - Josep M. Raduà Serra. Escola Sant Miquel (Ascó)
  - Cristina Sufé Salvadó. Escola Pàmies – ZER La Font de l'Aiguadí (Ginestar)

## EXPLICACIÓ DE L'EXPERIÈNCIA DE COL-LABORACIÓ

El Museu del Ferrocarril a Móra la Nova ([www.museuferrocarril.org](http://www.museuferrocarril.org)) forma part del Sistema Territorial del mNACTEC i també de la xarxa de turisme industrial XATIC. Es troba situat a les instal·lacions del complex ferroviari de Móra la Nova, una de les estacions més importants de Catalunya en termes històrics, ja que durant molts anys va ser el principal eix d'unió entre les ciutats de Barcelona i Madrid.

El Museu, que funciona sobre una base de voluntariat, va sol·licitar al grup de treball Camí de Sirga que considerés la possibilitat d'establir una col·laboració per a elaborar materials per a millorar la qualitat didàctica de les visites que ja ofereix a tots els nivells educatius. Els membres del grup de treball van dur a terme una visita a les instal·lacions del Museu per a fer una avaluació del seu potencial. Un cop analitzada la proposta, el grup de treball va plantejar fer una primera actuació consistent en l'elaboració de sengles dossiers didàctics per a educació infantil – P5 i per al cicle inicial d'educació primària.

Els dossiers permeten dotar d'un major contingut didàctic les visites que oferim als centres d'ensenyament. En l'actualitat no hi ha una gran diferència entre la visita que s'ofereix als centres educatius i la que s'ofereix al públic en general, tot i que sempre hi ha un esforç d'adaptació a l'edat del grup escolar. Amb aquest material, elaborat per un grup de mestres i professors del territori, podem oferir un producte de caràcter didàctic i adaptar a les necessitats curriculars del centre per a cada nivell d'edat. En el futur tenim previst augmentar la col·lecció per cobrir tots els nivells educatius.

## OBJECTIUS

- Donar a conèixer el potencial del Museu del Ferrocarril a Móra la Nova com a recurs patrimonial i educatiu.
- Facilitar, mitjançant dossiers didàctics que els mestres d'educació infantil – P5 i del cicle inicial d'educació primària puguin planificar una visita al Museu del Ferrocarril a Móra la Nova, bé com a activitat puntual o bé en el marc d'un projecte de curs.
- Promoure el coneixement dels sistemes ferroviaris en general i de la Línia dels Directes en concret (actual R15), adaptant els continguts al currículum formatiu dels diferents nivells educatius.

Paraules clau: Tren, activitats prèvies, visita, activitats finals, projecte de curs.

## RESULTATS

Enguany presentem els dos dossiers didàctics elaborats pel grup de treball Camí de Sirga, format per vuit mestres i professors de diferents centres la Ribera d'Ebre, la Terra Alta i el Priorat, en col·laboració amb el Museu del Ferrocarril.

Els dossiers doten el mestre amb suficient material per a fer a l'escola activitats prèvies que serveixin per preparar la visita al Museu del Ferrocarril, alhora que també es suggereixen altres activitats i es proposa una activitat final. Per a la preparació de la visita s'ofereix un total de deu activitats amb les seves corresponents fibres i, a més, una sèrie de propostes que permeten adaptar les activitats i ampliar-les amb altres materials. Les activitats que es suggereixen per fer un cop realitzada la visita, així com l'activitat final que inclou el dossier estan adreçada a fer un balanç de l'experiència viscuda pel grup.

Els documents també inclouen una breu descripció de les activitats que es duran a terme durant la visita al Museu del Ferrocarril. Alhora s'ofereix informació pràctica per a l'organització de la sortida, amb la possibilitat de combinar-la amb la visita a altres recursos educatius propers.

A banda dels recursos tradicionals, també es proposen activitats en base digital mitjançant aplicacions didàctiques especialitzades del tipus Quizlet i Kahoot.

Els dossiers didàctics han estat editats pel Museu del Ferrocarril a Móra la Nova, que els posa a disposició d'aquells centres que visitin el Museu per dur-hi a terme l'activitat didàctica. També estan disponibles a les plataformes del Museu de la Ciència i la Tècnica de Catalunya i de la Xarxa de Turisme Industrial de Catalunya, dels que el Museu del Ferrocarril a Móra la Nova forma part.

Per contactar amb el Museu del Ferrocarril podeu consultar la web [www.museuferrocarril.org](http://www.museuferrocarril.org) o trucar al telèfon 658 806 999.

Activitat	Descripció
Fibra A.1	<b>L'ESTACIÓ DE MÓRA LA NOVA</b> Localitzar en un mapa l'estació de Móra la Nova. Situar la resta d'estacions de la Ribera d'Ebre (Ascó, Flix i Riba-roja d'Ebre) o del recorregut més proper al centre d'ensenyament. Situar les principals estacions del tram català de la línia (Reus, Tarragona i Barcelona).
Fibra A.2	<b>QUÈ CONEIXES DELS MITJANS DE TRANSPORT?</b> Omplir una taula a partir d'un treball d'aula en forma de "pluja d'idees" dels principals mitjans de transport que coneixen (cotxe, autobús, tren, vaixell, avió...) i veure què comparteixen (transport de viatgers o de mercaderies) i què els singularitza (si van per terra, aire o mar; si són per viatges curts o viatges llargs, etc.). Les il·lustracions de la fibra es poden pintar de colors.
Fibra A.3	<b>QUÈ EN SAPS DELS TRENS?</b> Tipus de tren, què és un tren, història del tren, veure l'evolució dels carros i cavalls fins a la invenció de la màquina de vapor el 1769, construcció de ponts, túnels i estacions, el primer ferrocarril de Barcelona a Mataró i l'ambada a Móra la Nova l'any 1891. L'alumnat podrà el text escrit amb imatges i hauran d'omplir les paraules clau.
Fibra A.4	<b>L'HORARI DELS TRENS</b> Còpia dels horaris de trens de la línia R15. Hauran d'observar les sortides i arribades, estacions per on passa el tren, direcció del tren i quins tipus de trens solien passar (regionals, rodalies o de llarg recorregut).
Fibra A.5	<b>EL BITLLET</b> Informació que apareix al bitllet. Recorregut, preu, termini de validesa, tarifa. Hauran de reconèixer la informació impresa al bitllet.
Fibra A.6	<b>EL TREN PER FORA I PER DINS</b> Observació de fotografies de trens. Hauran d'identificar algunes de les parts més comunes que formen el tren per fora i per dins.
Fibra A.7	<b>EL PAS A NIVELL</b> Breu descripció d'un pas a nivell i la senyalització que indica que ens hi acostem.
Fibra A.8	<b>PUZZLES</b>
Fibra A.9	<b>ENDEVINALLES</b>
Fibra A.10	<b>QUIZLETS</b> Disseny de dos jocs en línia que servirán per aprendre el vocabulari bàsic de l'àmbit ferroviari i per conèixer l'evolució dels trens. A més, ajudaran a preparar la visita fent ús de les TIC.
Suggeriments	Altres activitats que us poden ajudar a preparar la visita

Fibra A.2 - Què coneixes dels mitjans de transport?

TRANSPORTAVIDES	TRANSPORTAVIDES	TRANSPORTAVIDES	TRANSPORTAVIDES
TRANSPORTAVIDES	TRANSPORTAVIDES	TRANSPORTAVIDES	TRANSPORTAVIDES

Tipus de trens  
Els trens poden ser de \_\_\_\_\_ i de \_\_\_\_\_

Trens de passatgers  
Els passatgers que fan una distància curta agafen un tren de rodalies, un metro que quasi sempre va sota terra, o un tramvia que circula pels carrers d'una ciutat.



Fibra A.8 - Puzzles

